

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาล
มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี
Factors related to the happiness level of nursing students
at Ratchathani University Udonthani campus

นิตยากร ลุนพรม¹ และอุมาพร เคนศิลา²

¹คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี
โทร. 042 292036 Email: nittayagorn@rtu.ac.th

²คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี
โทร. 042 292036 Email: umaporn@rtu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสุข และศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้าน เพศ อายุ รายได้ ระดับชั้นปี ลักษณะของครอบครัว ต่อระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี จำนวน 300 คน เครื่องมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาล หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.739 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติไคสแควร์ (Chi-Square) ผลการวิจัย พบว่า ระดับความความสุขของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี ส่วนใหญ่มีระดับความสุขอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมา คือ ระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 45.7 และระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 2.6 ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสุข ได้แก่ ปัจจัยด้านรายได้มีความสัมพันธ์กับระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ : ระดับความสุข, นักศึกษาพยาบาล

Abstract

This research was a descriptive research. The objective was to study the happiness level of nursing students at Ratchathani University Udonthani Campus and the relationship between sex, age, income, grade level, family characteristics related among nursing students' happiness. The sample consisted of 300 nursing students at Ratchathani University Udonthani campus. The instruments used to collect data personal and a questionnaire on the happiness level of nursing students. This research collected data by interview method. Cronbach's alpha coefficient was 0.739. Percentage, mean, standard deviation and Chi-Square were employed for data analyses. Results, the majority of the respondents had a moderate level of happiness. 51.7%, followed by the low level of happiness. The rate was 45.7% and the high level was 2.6%. This was found that factors related to happiness are:

Income factor correlated with the happiness level of nursing students. The statistical significance was 0.05.

Keywords: Happiness level, Nursing students

บทนำ

การเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมบุคลากรด้านพยาบาล ซึ่งเป็นวิชาชีพที่มีความเฉพาะ และมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีทั้งภาคทฤษฎี และการปฏิบัติ ที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ นำไปสู่การปฏิบัติกรพยาบาลอย่างแท้จริง การพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ใช้การปฏิบัติทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่ได้รับการยอมรับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการให้บริการด้านสุขภาพ เพื่อสนองตอบความต้องการของสังคมแก่บุคคล ทุกกลุ่มวัย ทั้งในภาวะปกติและเจ็บป่วย เป็นการจัดระบบการช่วยเหลือ อย่างต่อเนื่องที่ครอบคลุมทั้งด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การดูแลรักษาและการฟื้นฟูสภาพ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพกายและจิตใจที่สมบูรณ์และมีคุณภาพชีวิตที่ดี (อมรรัตน์ ศรีคำ, สุข โตโซะ, วิภาพร วรหาญ และวิพร เสนารักษ์, 2554)

ความสุขในนักศึกษาพยาบาลมีความสำคัญ ถ้านักศึกษาพยาบาลมีความสุขจะส่งผลต่อการสร้างพลังในการศึกษาเล่าเรียนและช่วยส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ต่อการดำเนินชีวิต ในทางตรงกันข้ามถ้านักศึกษาพยาบาลไม่มีความสุขในชีวิต จะผลต่อความสุขของนักศึกษาพยาบาล และอาจมีผลกระทบถึงการประสบความสำเร็จในการศึกษา (นุสราน นามเดช, 2549) แล้วอาจส่งผลให้นักศึกษามีความเครียด วิตกกังวล สร้างความยุ่งยากใจให้แก่นักศึกษา ทั้งการนำความรู้ภาคทฤษฎีไปใช้ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยโดยตรง อีกทั้งความยากง่ายวิชาที่เรียน ที่พบว่าปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนให้ผลการเรียนรายวิชาการพยาบาลต้องได้เกรด 2.00 ขึ้นไป ตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556, 2556) รวมถึงการบริหารจัดการเวลาในการทำงานที่ได้มอบหมายจำนวนมากให้เสร็จในระยะเวลาที่กำหนด การเตรียมตัวสอบ จึงพบว่ามึนักศึกษาจำนวนหนึ่งมีปัญหาสุขภาพ ทั้งด้านร่างกายด้านจิตใจ เช่น มีภาวะวิตกกังวล และภาวะเครียด (อภิพรธรวดี ตันติศิริรินทร์, ภัญฉิลา อธิรัตน์ และวรรณภา นิ วาสะวัตติ, 2541)

จากการทบทวนวรรณกรรมมีการศึกษาเปรียบเทียบความสุขของนักศึกษาในแต่ละชั้นปีว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร และมีปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้ นักศึกษา มีความสุขเพิ่มขึ้นหรือลดลง อีกทั้งการศึกษาศาสนาการณ์ที่ผ่านมาพบว่านักศึกษาพยาบาลต้องเผชิญกับสภาพ บรรยากาศของหอผู้ป่วยที่มีแต่ความเจ็บป่วย และความทุกข์ทรมาน ต้องฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลที่มี ความยุ่งยากซับซ้อนเพื่อดูแลผู้ป่วยที่หลากหลาย (ธนาพล บรรดาศักดิ์, 2560) อีกทั้งพยาบาลต้องใช้ความอดทน ความรอบคอบ ความระมัดระวัง และความรับผิดชอบอย่างสูง เพราะความผิดพลาดที่เกิดขึ้นอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตของผู้ป่วยได้ อีกทั้งนักศึกษาพยาบาลยังต้องต้องปรับตัวเข้ากับอาจารย์นิเทศที่มีลักษณะแตกต่างกันไป และต้องเผชิญและปรับตัวกับบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ในหอผู้ป่วย ที่สำคัญนักศึกษาพยาบาลต้องเผชิญกับความคาดหวังของผู้ป่วย และญาติที่ต้องการการบริการที่มีคุณภาพและปลอดภัย (Jumthong, et al., 2009) ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาระดับความสุขของนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุตรธานี เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อม และพัฒนาความสุขของนักศึกษาคณะพยาบาล มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุตรธานี ให้มีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดี รวมทั้งนำไปสู่การจัดการบริการหรือจัดกิจกรรมที่สนับสนุนและส่งเสริมสุขภาพจิตนักศึกษาให้สามารถดำเนินชีวิตในมหาลัยได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนานักศึกษาให้เป็นไป ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ

การสร้าง คนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และความรู้ที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข ประสบความสำเร็จและพร้อมที่จะเป็นพยาบาลที่มีจิตบริการที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้าน เพศ อายุ รายได้ ระดับชั้นปี ลักษณะของครอบครัว ต่อระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) มีวิธีการดำเนินการวิจัยโดยสรุปดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรศึกษา เป็นนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในภาคการศึกษา 2558 จำนวน 392 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ในภาคการศึกษา 2558 โดยในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรจำนวน 392 คน (Cochran, 1977; Lemeshow, Hosmer, Klar & Lwanga, 1990 อ้างถึงในองอาจ นัยวัฒน์, 2549) ในการศึกษาครั้งนี้คำนวณขนาดตัวอย่างด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป WinPepi ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 298.24 คน เพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 300 คน ซึ่งจะทำให้ข้อมูลมีความเที่ยงตรงสูง และเนื่องจากมีความแตกต่างในเรื่องระดับชั้นปีในการศึกษาครั้งนี้จึงได้ทำการสุ่มแบบ Stratified randomization โดย Stratified ตามระดับชั้นปีของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับสั้น 15 ข้อ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ ระดับชั้นปี ลักษณะของครอบครัว

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับสั้น 15 ข้อ

การให้คะแนน และการแปลผลค่าปกติของดัชนีชี้วัด แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ข้อ 1,2,4,5,6,7,9,10,11,13,14,15

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ข้อ 3,8,12

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยให้นำไปเสนอขอคำปรึกษา และขอความเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบคำถาม และสามารถใช้ศึกษาวิจัยได้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้พิจารณาปรับข้อความเพื่อให้ชัดเจน กระชับตามข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั้งหมด จนได้แบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์ที่สุดและ

เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ที่ทำการศึกษา แล้วจึงนำแบบสอบถามไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยตัวอย่างจริง

การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขจนได้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ที่สุดและเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ที่ทำการศึกษา แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากร จำนวน 30 คน และนำผลที่ได้มาหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbrach's Alpha Coefficient) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปได้ค่าเท่ากับ 0.739 แล้วจึงนำแบบสอบถามไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยตัวอย่างจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สร้างสัมพันธภาพกับกลุ่มตัวอย่างโดยการแนะนำตัวเอง บอกวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความร่วมมือในการเข้าร่วมวิจัย
2. เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมให้ความร่วมมือในการวิจัย ผู้วิจัยอธิบายเกี่ยวกับแบบสอบถาม และเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างซักถามข้อสงสัย หลังจากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืน พร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล หากไม่ครบให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนอีกครั้ง
4. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลแล้วนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าวิเคราะห์โดยความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
2. ข้อมูลคะแนนความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพศ อายุ รายได้ ระดับชั้นปี ลักษณะของครอบครัวกับระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยการ Chi-Square Test โดยผู้วิจัยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต เป็นนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นเพศหญิงทั้งหมด 280 คน (ร้อยละ 93.3) เพศชาย 20 คน (ร้อยละ 6.7) ส่วนใหญ่ อายุ 18–21 ปี (ร้อยละ 89.3) รายได้ของนักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 5,001–10,000 (ร้อยละ 64.7) ระดับชั้นส่วนใหญ่อยู่ชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 38.0) ลักษณะของครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว (ร้อยละ 59.4)

2. ระดับความความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต โดยภาพรวม

ตาราง 1 ระดับความความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตโดยภาพรวม (n=300)

ระดับความความสุขของนักศึกษาพยาบาล	จำนวน (n=300)	ร้อยละ
ระดับน้อย (≤ 26 คะแนน)	137	45.7
ระดับปานกลาง (27-32 คะแนน)	155	51.7
ระดับมาก (33-45 คะแนน)	8	2.6

ระดับความความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี พบว่าส่วนใหญ่มีระดับความสุขอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมา คือระดับน้อยคิดเป็นร้อยละ 45.7 และระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 2.6 ดังรายละเอียดในตาราง 1

3. ระดับความสุขของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี รายข้อ

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของคะแนนความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี (n=300)

ความสุข ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์	ไม่เลย จำนวน (ร้อยละ)	เล็กน้อย จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	\bar{x}	S.D.
1) ท่านมีความสุขที่ได้เรียนที่คณะ พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี	11 (3.7)	52 (17.3)	132 (44.0)	105 (35.0)	2.10	0.813
2) ท่านรู้สึกกระตือรือร้นและเตรียม ความพร้อมโดยอ่านหนังสือทบทวนก่อน ขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลอยู่เสมอ	8 (2.7)	62 (20.7)	138 (46.0)	92 (30.7)	2.05	0.787
*3) ท่านรู้สึกเบื่อหน่าย ท้อแท้กับการ ดำเนินชีวิตประจำวัน	14 (4.7)	28 (9.3)	159 (53.0)	99 (33.0)	2.14	0.769
4) ท่านรู้สึกผิดหวังในตัวเอง	109 (36.3)	148 (49.3)	36 (12.0)	7 (2.3)	0.80	0.735
5) ท่านรู้สึกว่าชีวิตของท่านมีแต่ความ ทุกข์	91 (30.3)	152 (50.7)	42 (14.0)	15 (5.0)	0.94	0.801
6) ท่านมีความสุขที่ได้ใช้จ่ายเงิน	46 (15.3)	114 (38.0)	106 (35.3)	34 (11.3)	1.43	0.883
7) ท่านมั่นใจว่าสามารถควบคุมอารมณ์ ได้เมื่อมีเหตุการณ์คับขันหรือร้ายแรง เกิดขึ้น	10 (3.3)	80 (26.7)	169 (56.3)	41 (13.7)	1.80	0.707

ความสุข ของนักศึกษพยาบาลศาสตร์	ไม่เลย จำนวน (ร้อยละ)	เล็กน้อย จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	\bar{x}	S.D.
*8) ท่านมั่นใจที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ ร้ายแรงที่เกิดขึ้นในชีวิตได้	49 (16.3)	134 (44.7)	94 (31.3)	23 (7.7)	1.30	0.833
9) ท่านรู้สึกเห็นใจเมื่อผู้อื่นมีทุกข์	3 (1.0)	21 (7.0)	180 (60.0)	96 (32.0)	2.23	0.615
10) ท่านมีความสุขในการได้ช่วยเหลือ ผู้อื่นที่มีปัญหา	3 (0.8)	21 (5.9)	223 (62.8)	108 (30.4)	2.21	0.585
11) ท่านมีความสุขเมื่อได้ทำกิจกรรม เพื่อการผ่อนคลาย	2 (0.7)	15 (5.0)	192 (64.0)	91 (30.3)	2.24	0.569
*12) ท่านรู้สึกภูมิใจในตนเอง	102 (34.0)	155 (51.7)	20 (6.7)	23 (7.7)	0.88	0.837
13) ท่านมีความสุขในการทำงานร่วมกับ เพื่อนในคณะพยาบาลศาสตร์	3 (1.0)	30 (10.0)	198 (66.0)	69 (23.0)	2.11	0.599
14) หากท่านป่วยหนัก ท่านเชื่อว่า ครอบครัวจะดูแลท่านเป็นอย่างดี	2 (0.7)	15 (5.0)	145 (48.3)	138 (46.0)	2.40	0.617
15) ท่านมีความสุขในการมีอิสรภาพใน การคิดและกระทำ	3 (1.0)	17 (5.7)	199 (66.3)	81 (27.0)	2.19	0.575

*ข้อความเชิงลบ

ระดับความสุขของนักศึกษพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี จำแนกเป็นรายข้อพบว่า ระดับความสุขของนักศึกษพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี มีความสุขที่ได้เรียนที่คณะพยาบาลศาสตร์ ($\bar{x} = 2.10$, S.D. = .813), ความกระตือรือร้นและเตรียมความพร้อมโดยอ่านหนังสือทบทวนก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลอยู่เสมอ ($\bar{x} = 2.05$, S.D. = .787), รู้สึกเบื่อหน่าย ท้อแท้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน ($\bar{x} = 2.14$, S.D. = .769), รู้สึกผิดหวังในตัวเอง ($\bar{x} = 0.80$, S.D. = .735), รู้สึกว่าชีวิตของท่านมีแต่ความทุกข์ ($\bar{x} = 0.94$, S.D. = .801), มีความสุขที่ได้ใช้จ่ายเงิน ($\bar{x} = 1.43$, S.D. = .883), มั่นใจว่าสามารถควบคุมอารมณ์ได้ เมื่อมีเหตุการณ์คับขันหรือร้ายแรงเกิดขึ้น ($\bar{x} = 1.80$, S.D. = .707), มั่นใจที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นในชีวิตได้ ($\bar{x} = 1.30$, S.D. = .833), รู้สึกเห็นใจเมื่อผู้อื่นมีทุกข์ ($\bar{x} = 2.23$, S.D. = .615), มีความสุขในการได้ช่วยเหลือผู้อื่นที่มีปัญหา ($\bar{x} = 2.21$, S.D. = .585), มีความสุขเมื่อได้ทำกิจกรรมเพื่อการผ่อนคลาย ($\bar{x} = 2.24$, S.D. = .569), รู้สึกภูมิใจในตนเอง ($\bar{x} = 0.88$, S.D. = .837), มีความสุขในการทำงานร่วมกับเพื่อนในคณะพยาบาลศาสตร์ ($\bar{x} = 2.11$, S.D. = .599), หากป่วยหนักท่านเชื่อว่าครอบครัวจะดูแลท่านเป็นอย่างดี ($\bar{x} = 2.40$, S.D. = .617), มีความสุขในการมีอิสรภาพในการคิดและกระทำ ($\bar{x} = 2.19$, S.D. = .575) ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน เพศ อายุ ระดับชั้นปี รายได้ ลักษณะครอบครัวกับระดับความสุขนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี

ตาราง 3 แสดงการทดสอบปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับชั้นปี รายได้ ลักษณะครอบครัวต่อความสุขนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี

ปัจจัยส่วนบุคคล	ความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์	
	X ²	P-value
เพศ	16.243	.641
อายุ	140.626	.309
รายได้	480.207	.003*
ระดับชั้นปี	45.288	.194
ลักษณะครอบครัว	89.044	.145

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการทดสอบปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับชั้นปี รายได้ ลักษณะครอบครัวต่อความสุขนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี ด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่าปัจจัยด้านรายได้ มีค่า P-value เท่ากับ 0.003 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H₀) และยอมรับสมมติฐานรอง (H₁) หมายความว่า ปัจจัยด้านรายได้มีความสัมพันธ์กับระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต ส่วนปัจจัยด้านอื่นๆ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปี ลักษณะครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตในการศึกษาครั้งนี้

สรุปและอภิปรายผล (Conclusion and Discussion)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) เพื่อศึกษาระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้าน เพศ อายุ รายได้ ระดับชั้นปี ลักษณะของครอบครัวกับระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี โดยในการอภิปรายผลการวิจัยผู้วิจัยจะกล่าวถึง คือ ระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี

จากการศึกษาระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี พบว่า ระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับความสุข อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมา คือ ระดับน้อยคิดเป็นร้อยละ 45.7 และระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 2.6 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Suwannapha (2015) ที่พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความสุขในการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลด้าน เพศ อายุ ระดับชั้นปี รายได้ ลักษณะครอบครัว กับระดับความสุขนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่าปัจจัยด้านรายได้ มีค่า P-value เท่ากับ 0.003 หมายความว่าปัจจัยด้านรายได้มีความสัมพันธ์กับ

ระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อมรรัตน์ ศรีคำ และคณะ (2554) ที่พบว่า การเลือกเรียนพยาบาลด้วยความสมัครใจ การมีรายรับเพียงพอต่อค่าใช้จ่าย ซึ่งการได้มาเรียนพยาบาลด้วยความสมัครใจ เป็นสิ่งที่ทำให้ นักศึกษาไม่รู้สึกรู้ว่าถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ตนเองไม่ชอบ จึงส่งผลให้ รู้สึกมีความสุขมากกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยความ ไม่สมัครใจ และเนื่องจากนักศึกษาพยาบาลเป็นกลุ่มวัย รุ่นตอนปลายที่ต้องการการเป็นที่ยอมรับจากกลุ่มเพื่อน หรือคนรอบข้าง ดังนั้นการมีสัมพันธภาพที่ดีกับพ่อแม่ เพื่อน และอาจารย์ช่วยให้นักศึกษารู้สึกว่ามีคนเข้าใจ มีที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหา ทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น สบายใจ จึงมีความสุขเป็นสุขมากกว่ากลุ่มที่มีสัมพันธภาพที่ไม่ ดีสอดคล้องกับการศึกษาของวันเพ็ญ หวังวิวัฒน์เจริญ และสาระ มุขดี (2539) ที่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดา เพื่อน และพี่น้อง และปัญหา ด้านการเงิน เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดในนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยเกื้อการุณย์

ส่วนปัจจัยด้านอื่นๆ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปี ลักษณะครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวแตกต่างจากการศึกษาที่ผ่านมาเนื่องจากสถาบันการศึกษาของภาครัฐและเอกชนนั้น มีปัจจัยเกี่ยวพันที่ต่างกัน เช่น การศึกษาของณภัทรรัตน์ ชาวสะอาด (2556) ที่กล่าวว่ารายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาล เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหอพักที่สถาบันการศึกษาจัดให้ และมีสวัสดิการบางส่วนให้ ซึ่งแตกต่างจากบริบทของมหาวิทยาลัยเอกชน ที่นักศึกษาส่วนใหญ่เช่าหอพักนอกมหาวิทยาลัย และมีค่าใช้จ่ายที่มากกว่านักศึกษาพยาบาลที่อาศัยอยู่ในหอพัก ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน เพศ อายุ ระดับชั้นปี รายได้ ลักษณะครอบครัวกับระดับความสุขนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับชั้นปี รายได้ ลักษณะครอบครัว ต่อความสุขนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี ซึ่งอธิบายได้ว่า เพศ ส่วนใหญ่เพศที่เลือกเรียนพยาบาล คือเพศหญิงซึ่งสมัครใจมาเรียนพยาบาลเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากส่วนใหญ่ผู้ชายที่มาเรียนพยาบาลนั้นมาเรียนด้วยสาเหตุที่พ่อแม่อยากให้มาเรียน ซึ่งผู้ชายส่วนคิดว่าอาชีพพยาบาลเหมาะกับผู้หญิงมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อมรรัตน์ ศรีคำ และคณะ (2554) ที่ผลการวิจัยพบว่าหญิงเพศมาเรียนพยาบาลมากกว่าเพศชาย

ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี ซึ่งผลการวิจัยอาจมีความแตกต่างจากมหาลัยอื่นๆ อันเนื่องมาจากบริบทในเรียนที่มีความแตกต่างกัน เช่น สถานที่ ค่าเทอม อุปกรณ์ในการเรียน สิ่งแวดล้อม เป็นต้น จึงควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีความสุขต่อนักศึกษาพยาบาลต่อไป

2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสุขของนักศึกษาพยาบาล เพื่อจะได้ทราบปัจจัยสำคัญอื่นๆ ที่ทำให้ความสุขของนักศึกษาพยาบาลเพิ่มขึ้นหรือลดลง และเพื่อค้นหาแนวทางรักษา ระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลให้คงอยู่หรือเพิ่มมากขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี. (2556). *หลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556*. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี.

- ณภัทรรัตน์ ขาวสอาด และมณี อากานันท์กุล. (2556). ปัจจัยคัดสรรที่มีความสัมพันธ์กับความสุขของนักศึกษาพยาบาล. *วารสารสภาการพยาบาล*, 28(1), 19-33.
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ และกนกพร นิตยน์นิจิฤทธิ. (2553). *ความสุข มณฑลความสุขรู้ใหม่ในทฤษฎีเศรษฐศาสตร์*. กรุงเทพฯ: บริษัท เอดิชั่นเพลส โปรดักส์ จำกัด.
- ชนพล บรรดาศักดิ์. (2560). ความสุขในการเรียนรู้นักศึกษาพยาบาล. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 5(1), 357-369.
- นุสราน นามเดช และคณะ. (2549). *ความสุขของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี*. (รายงานการวิจัย). วิทยาลัยบรมราชชนนีสระบุรี.
- พาสนา จุฬรัตน์. (2553). *รายงานการวิจัยเรื่องผลของกระบวนการเรียนรู้แนวจิตตปัญญาศึกษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสุขในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มณี อากานันท์กุล, พรธรวดี พุฒวันนะ และจริยา วิหะ สุภร. (2555). ภาวะสุขภาพและการปฏิบัติตัวด้านสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลไทย. *วารสารสภาการพยาบาล*, 26(4), 123-136.
- วันเพ็ญ หวังวิวัฒน์เจริญ และสาระ มุขดี. (2539). ความเครียด ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*, 41(2), 78-86.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2544). *การเรียนรู้อย่างมีความสุข: สารเคมีในสมองกับความสุขและการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- อมรรัตน์ ศรีคำ, สุข โตโซะ, วิภาพร วรหาญ และวิพร เสนารักษ์. (2554). ความสุขของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ*, 34(2), 122-145.
- อภิชัย มงคลและคณะ. (2554). *การศึกษาดัชนีวัดสุขภาพจิตคนไทย (ระดับบุคคล)*.ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.
- อภิพรธรวดี ตันติศิรินทร์ ภัณฑิลา อธิรัตน์ และวรรณภา นิวาสะวัตติ. (2541). การศึกษาความเครียดสาเหตุของความเครียดและพฤติกรรมเผชิญความเครียดของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 21(4), 22-32.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2548). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- Jumthong, S.; et al. (2009). Stress Experience and Stress Coping Behavior of Nursing Students from Clinical Learning at Labour Room. *Journal of Behavioral Science*. 15(1), 39-56.
- Suwannapha, C. (2015). Integrated Learning Management for Thinking Skill Development in A Social Studies Seminar Course for Social Studies Students at Mahachulalongkornrajavidyalaya University: Phrae Campus, *Journal of MCU Peace Studies*. 3(2), 1-19.